

MRF 2021.251

Planklagenævnets afgørelse af 30. august 2021, j.nr. 20/04530

Ophævet landzonetilladelse efter planlovens § 36, stk. 2, til en gyllebeholder på 4.000 m³, da gyllebeholderen ikke var erhvervsmæssigt nødvendig for driften af landbrugsejendom med planteavl bl.a. henset til ejendommens størrelse på 54,9 ha, at ejendommen var ubebygget, og at ejendommen kørte efter undtagelsesbestemmelsen for kvælstoftildeling.

Aabenraa Kommune meddelte i februar 2020 landzonetilladelse til, at E kunne etablere en gyllebeholder på 4.000 m³ på en matrikel, der indgik i en 54,9 ha stor landbrugsejendom med planteavl uden bebyggelse, hvor E havde to andre landbrugsejendomme med kvægavl og bebyggelse på 92,9 ha henholdsvis 53,9 ha. Afgørelsen blev meddelt med henvisning til planlovens § 36, stk. 2. Gyllebeholderen skulle betjene landbrugsejendommen, der blev drevet med planteavl, og der fandtes ingen bebyggelse på matriklen. Gyllebeholderen skulle have en diameter på ca. 17,8 meter med 2,5 meter høje betonsider over terræn. Endvidere skulle beholderen opføres med en grå teltdug med 20 graders hældning og en maksimal højde i top på ca. 9 meter over terræn. Afgørelsen blev påklaget af en nabo, der bl.a. anførte, at tilladelsen var givet på fejlagtigt grundlag, at gyllebeholderen ville medføre betydelig trafik, da omkringliggende marker ikke var tilstrækkelige til at aftage mængden af gylle, og at gyllebeholderen

vil have en negativ påvirkning af omgivelserne. Planklagenævnet (formanden) fandt, at en gyllebeholder med et rumfang på 4.000 m³ ikke kunne betragtes som erhvervsmæssigt nødvendig for driften af landbrugsejendommen. Nævnet lagde herved vægt på, at N-koncentrationen i gyllen, som skulle opbevares i gyllebeholderen, var på 3,9 kg N/T, at ejendommen havde en størrelse på 54,9 ha, og at ejendommen kørte efter undtagelsesbestemmelsen for kvælstoftildeling, hvor der højst måtte tildeles 230 kg N pr. ha pr. planperiode. Nævnet lagde endvidere vægt på, at gyllebeholderen skulle overdækkes med en teltdug, hvorfor der ikke skulle ske reduktion i relation til regnvand. Nævnet fandt på denne baggrund, at gyllebeholderen ikke var omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 3. Gyllebeholderen krævede derfor landzonetilladelse i medfør af planlovens § 35, stk. 1, og var ikke omfattet af reglen i planlovens § 36, stk. 2. Planklagenævnet ophævede herefter afgørelsen.

Kommentar: Afgørelsen er i overensstemmelse med dommen i U 2016.726 H, hvor Højesteret fastslog, at betingelsen ”erhvervsmæssigt nødvendigt” i planlovens § 36, stk. 1, nr. 3, skal forstås som den matrikulerede ejendom, hvor bebyggelse opføres. Afgørelsen illustrerer dermed, at den lempede regel i planlovens § 36, stk. 2, sjældent kan anvendes for gylletanke på bygningsløse ejendomme, hvor der i stedet må ske en vurdering efter planlovens § 35, stk. 1. Se tillige PKNO nr. 12 om erhvervsmæssigt nødvendige driftsbygninger på landbrugsejendomme samt MRF 2021.257 Pkn, hvor nævnet ligeledes ophævede og hjemviste tilladelse til gyllebeholder, der skulle aftage husdyrgødning fra flere landbrugsbedrifter.

Afgørelse i klagesag om Aabenraa Kommunes landzonetilladelse til placering af en gyllebeholder på A1, Rødekro

20/04530

Aabenraa Kommune gav den 17. februar 2020 en landzonetilladelse til placering af en gyllebeholder på ejendommen A1, 6230 Rødekro, matr.nr. F2.

En beboer i området har klaget over afgørelsen.

I denne afgørelse har Planklagenævnet behandlet følgende spørgsmål:

- Om forholdet er undtaget fra kravet om landzonetilladelse, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 3.

Planklagenævnet ophæver afgørelsen. Det betyder, at kommunens afgørelse ikke længere gælder.

1. Sagens oplysninger

1.1. Ejendommen og kommuneplanen for området

Klagen vedrører en gyllebeholder, der ønskes opført på matr.nr. F1, som ligger på A1, 6230 Rødekro. Matriklen indgår i en samlet ejendom, der drives med planteavl.

Ejendommen, som matriklen indgår som en del af, er registreret som en landbrugsejendom og udgør 54,9 ha.

Matriklen ligger i landzone, og der er ingen bebyggelse på matriklen.

Matriklen ligger i et område uden udpegninger i kommuneplan 2015-2026 for Aabenraa Kommune og er ikke omfattet af nogen kommuneplanramme.

Ejendommens ejer har desuden følgende ejendomme: A2, Nr. Hostrup, 6230 Rødekro (bebygget, 92,9 ha) og A3, Nr. Hostrup, 6230 Rødekro (bebygget, 53,9 ha). Der er på disse ejendomme registeret kvægbesætninger.[1]

1.2. Afgørelsen, der er klaget over

Kommunen har givet landzonetilladelse til en placering efter § 35, stk. 1, jf. § 36, stk. 2, til en gyllebeholder på matriklen.[2] Det er således kommunens vurdering, at den ansøgte gyllebeholder, er erhvervsmæssig nødvendig for driften af landbrugsejendommen. Den ansøgte gyllebeholder udgør 4.000 m³ med en diameter på ca. 17,8 m. Beholderen får 2,5 m høje betonsider over terræn og grå teltdug med 20 graders hældning og en maksimal højde i top på ca. 9 m over terræn. Den ansøgte placering af gyllebeholderen i forhold til omgivelserne fremgår af bilag 1.

1.3. Klagen og bemærkningerne hertil

I sagen indgår følgende materiale fra klageren: Klagen af 10. marts 2020 samt yderligere bemærkninger af 3. maj 2020.

Kommunen er kommet med bemærkninger til klagen den 15. april 2020, 27. april 2021 og 12. juli 2021.

Planklagenævnet modtog klagen fra kommunen den 16. april 2020.

Klagen og bemærkningerne er i deres helhed indgået i sagsbehandlingen. Klagen er kort gengivet nedenfor under afsnit 2.

2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

2.1. Planklagenævnets kompetence og prøvelse

Planklagenævnet kan tage stilling til en kommunes afgørelse efter planlovens § 35, stk. 1 (landzone), jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 1.[3]

Planklagenævnet kan desuden tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes øvrige afgørelser efter planloven, jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 3. Det er et retligt spørgsmål, om et bestemt forhold kræver landzonetilladelse.

2.2. Undtagelse fra krav om landzonetilladelse til driftsbygninger på landbrugsejendomme

2.2.1. Klagen

Klageren anfører, at tilladelsen er givet på fejlagtigt grundlag, da den nærmeste beboelsesejendom ligger 402 m og ikke 450 m fra gyllebeholderen.

Klageren anfører derudover, at det tilladte vil medføre betydelig trafik, både i forbindelse med opfyldning og tømning, samt at gyllebeholderen ved den ansøgte placering ikke vil mindske omfanget af transportkørsel, idet de omkringliggende marker ikke er tilstrækkelige til at aftage mængden af gylle.

Endvidere anfører klageren, at gyllebeholderen vil påvirke naturen og de rekreative værdier i området.

Endelig er det i klagen anført, at gyllebeholderen bør placeres i nærheden af andre driftsbygninger.

2.2.2. Generelt om undtagelse for driftsbygninger på landbrugsejendomme

Byggeri, der er erhvervmæssigt nødvendigt for driften af den pågældende landbrugsejendom, kræver ikke landzonetilladelse, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 3.

Efter hidtidig praksis kan opførelse af en gyllebeholder på en landbrugsejendom uden dyrehold være erhvervmæssigt nødvendigt for ejendommens drift, jf. planlovens § 36, stk. 1, nr. 3, hvis gyllen/biomassen skal anvendes som gødning for ejendommens planteproduktion.

Erhvervmæssig nødvendighed

For at en bygning kan betragtes som *erhvervmæssigt* nødvendig for landbrugsejendommen, er det en forudsætning, at bygningen skal benyttes i forbindelse med den *jordbrugsmæssige udnyttelse af ejendommen*, og at der er tale om et dyrehold eller planteavl af et *vist omfang*

og/eller af en vis karakter. Det er ikke et krav, at der er tale om en aktuelt overskudsgivende aktivitet, eller at det er ejernes eller brugernes primære indtægt. Aktiviteten skal dog have en erhvervmæssig karakter, typisk i form af salg til tredjemand af et vist omfang.

Består den jordbrugsmæssige udnyttelse i drift af dyrehold, er det normalt ikke tilstrækkeligt, at der er tale om et erhvervmæssigt dyrehold efter miljøaktivitetsbekendtgørelsen.[4] Hvis dyreholdet omvendt ikke betragtes som et erhvervmæssigt dyrehold efter denne bekendtgørelse, vil det som klart udgangspunkt heller ikke kunne anses for driftsøkonomisk nødvendigt for den jordbrugsmæssige udnyttelse af ejendommen.

Proportionalitet

Med erhvervmæssigt *nødvendige* bygninger menes, at disse er en nødvendighed for den jordbrugsmæssige udnyttelse af ejendommen. Efter hidtidig praksis skal der bl.a. ved vurdering af, om et byggeri (en driftsbygning) er erhvervmæssigt nødvendigt, lægges vægt på, om byggeriet har en rimelig størrelse set i forhold til karakteren af den landbrugsmæssige produktion (f.eks. hø-, korn- eller halmproduktion og/eller dyrehold). Desuden har omfanget af den landbrugsmæssige produktion betydning, herunder f.eks. hvor store arealer, der dyrkes landbrugsmæssigt, og hvordan de dyrkes. Endvidere har det betydning, om der i forvejen findes bygninger på ejendommen, som vil kunne anvendes til det angivne formål.

I forhold til gyllebeholdere er det forudsat, at gyllebeholderens opbevaringskapacitet ikke ligger udover sædvanlig kapacitet set i forhold til ejendommens landbrugsareal.[5]

Ved vurderingen af, hvad der er sædvanlig kapacitet for ejendommen, inddrages oplysninger om de harmoniarealer, som ligger på ejendommen, mængden af total kg N/ha samt hvilken gødningstype, der forventes opbevaret i gyllebeholderen. Der skal endvidere tages højde for, om gyllebeholderen er overdækket. Desuden skal der fratrækkes en eventuel eksisterende opbevaringskapacitet i allerede opførte gyllebeholdere. Opgørelsen skal som klart udgangspunkt tage udgangspunkt i kapacitetsbehovet hen over et år.

Ved fastsættelse af N-koncentrationen i gyllen/biomassen kan de årlige normtal for husdyrgødning fra Aarhus Universitet, Institut for Husdyrvidenskab, som udgangspunkt lægges til grund. Såfremt det sandsynliggøres, at N-koncentrationen i den gylle/biomasse, der konkret ønskes opbevaret, afviger fra normtallene, skal dette dog lægges til grund ved vurderingen.

2.2.5. Planklagenævnets vurdering

Ansøgeren har fremsendt analyseattester for kvæggylleanalyser, som viser et spænd fra 2,15 kg N/T til 3,97 kg N/T. Ansøgeren oplyser, at et estimat på 3,9 kg N/T gylle må betragtes som et realistisk skøn. Planklagenævnet lægger således til grund, at ansøgeren har sandsynliggjort, at N-koncentrationen i gyllen som skal opbevares i gyllebeholderen er på 3,9 kg N/T.

Ejendommen kører efter undtagelsesbestemmelsen for kvælstoftildeling,[6] hvoraf fremgår, at der højst må tildeles organisk gødning i mængder svarende til 230 kg N pr. ha harmoniareal pr. planperiode. Der leveres ikke gødning fra biogasanlæg til den ansøgte gyllebeholder.

Der er ansøgt om en gyllebeholder, som skal betjene landbrugsejendommen på A1, 6230 Rødekro med et samlet markareal på ca. 54,9 ha.

Planklagenævnet finder ikke, at en gyllebeholder med et rumfang på 4.000 m³ kan betragtes som erhvervsmæssig nødvendig for driften af landbrugsejendommen. Nævnet lægger vægt på oplysningerne om N-koncentrationen for gyllen, som ønskes opbevaret i gyllebeholderen, på 3,9 kg N/T, ejendommens størrelse på 54,9 ha, samt at ejendommen kører efter undtagelsesbestemmelsen for kvælstoftildeling, hvor der højest må tildeles 230 kg N pr. ha pr. planperiode. Nævnet lægger endvidere vægt på, at gyllebeholderen skal overdækkes med en teltdug, hvorfor der ikke skal ske reduktion i relation til regnvand i nærværende sag.

Nævnet har således lagt følgende beregning til grund for vurderingen:

$$230 * 54,9 \text{ ha} / 3,9 \text{ kg N/T} = 3.237 \text{ m}^3$$

Det er herefter nævnets vurdering, at gyllebeholderen ikke er omfattet af planlovens § 36, stk. 1, nr. 3. Gyllebeholderen kræver derfor landzonetilladelse i medfør af planlovens § 35, stk. 1, og er ikke omfattet af reglen i planlovens § 36, stk. 2.

Nævnet har herefter ikke fundet anledning til, at behandle de af klageren anførte øvrige klagepunkter.

Planklagenævnet har ikke med denne afgørelse taget stilling til, om der vil kunne gives landzonetilladelse efter § 35, stk. 1, til det ansøgte.

3. Afsluttende bemærkninger

Planklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 4, stk. 1, i lov om Planklagenævnet.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet.[Z] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales. Beløbet vil blive overført til indbetalerens NemKonto inden for ca. en måned.

[1] https://chr.fvst.dk/chri/faces/chri?_adf.ctrl-state=xu97etdt1_19 (https://chr.fvst.dk/chri/faces/chri?_adf.ctrl-state=xu97etdt1_19) – ved fremsøgning på de to adresser.

[2] Kommunen har i afgørelsen angivet matr.nr. F3. Planklagenævnet kan konstatere, at afgørelsen rettelig vedrører matr.nr. F1.

[3] Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 med senere ændringer.

[4] Bekendtgørelse nr. 844 af 23. juni 2017 om miljøregulering af visse aktiviteter.

[6] Nugældende bekendtgørelse nr. 1551 af 2. juli 2021 om anvendelse af gødning, § 15, stk. 2.

[7] Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.

Sag:

20/04530

Dato:

30. august 2021.

Emner:

Planloven, landzo...

Planklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/planklagenaevnet/>) • Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • Plan@naevneneshus.dk (<mailto:Plan@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/pkn-naevneneshus-dk>)